

BURDUR
Dağları antik
kentlerle
süslü şehir

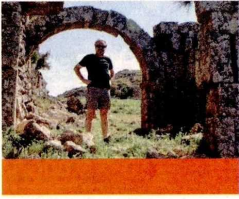
İhsan Yılmaz
S8

ARKEOLOJİ

Burdur'un antik gerdanlıkları

Burdur, günümüze ulaşan antik miras bakımından en zengin illerimizden biri. Sınırları içerisinde birbirine yaklaşık iki saat mesafede üç antik kenti barındırıyor: Sagalassos, Kibyra ve Kremna... Her biri tarihi önemleri kadar konularıyla da kentin paha biçilemez antik gerdanlıkları gibi duruyor.

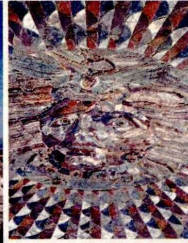
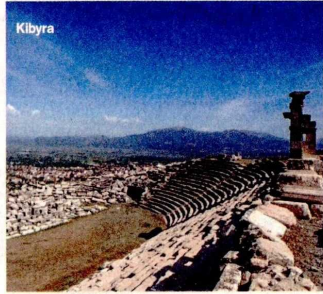

İhsan Yılmaz
iyilmaz@hurriyet.com.tr

Burdur yolculuğumuz, bundan yaklaşık iki ay önce Bozlu Art Project ve Sagalassos Vakfı'nın birlikte hazırladığı 'Sagalassos İçin' isimli sergi projesinin davetiyle başladı. Çağdaş Türk sanatının önemli isimlerinden Murat Germen, Selma Gürbüz, Kazım Karakaya, Murat Morova, Seyhun Topuz, Utku Vartık ve Semih Zeki, Sagalassos Vakfı Başkanı Münir Ekonomi'yle birlikte antik kenti ziyaret edecek ve izlenimlerini eserlerinde yansıtacaklardı. Biz de ekibe katılıp başta Sagalassos olmak üzere il sınırları içindeki antik kentleri, Kibyra ve Kremna'yı gezdik.

İlk durak Burdur Müzesi

Bölgedeki antik kentleri gezmeden önce uğranması gereken ilk yer kent merkezindeki **Burdur Müzesi**. Burada bölgedeki arkeolojik kazılardan çıkarılan

Medusa mozaiği, ağustos ayının sonuna kadar ziyaret edilebiliyor.

eserleri görebilirsiniz. Roma İmparatoru Hadriani ve Marcus Auralius'a ait dev heykeller de burada. Kibyra Antik Kenti'nden çıkarılan, av sahnesinin canlandırdığı frizler ve Kremna Antik Kenti kazısında çıkarılan dokuz adet birinci sınıf mermer heykeli de görebilirsiniz.

Butik antik kent Sagalassos

Ağlasun Ovası, bir tepenin ardından aniden 'vaat edilmiş cennet topraklar' gibi karşınıza çıkıyor. Toprakların bulunduğu zenginlik yerleşimlerin neden buralarda kurulduğunu açıklıyor.

Sagalassos Antik Kenti Burdur'a yak-

laşık 35 kilometre uzaklıkta, Ağlasun Ovası'nın kuzeyindeki tepeye kuruldu. UNESCO'nun kalıcı miras listesine kabul edilmediği çoktan hak etmiş olan Sagalassos yapısı itibarıyla en butik antik kentlerden biri. Bu topraklarda arkeolojik tarih, 12 bin yıl öncesine dayanıyor. Kentin yazılı kaynaklardan bilinen tarihi, Büyük İskender'in MÖ 333 yılındaki fethi ile başlıyor. Sonra Roma İmparatorluğu'na bağlanan Sagalassos'a gelişmesiyle büyük anıtlar inşa edilmiş. Sagalassos, Roma dönemi mimarisinin en iyi örneklerini yansıtıyor. Kentte 1989'da başlayan kazı çalışmalarını bugün, Belçikalı Prof. Dr.

Jeroen Poblome sürdürüyor.

Girişte saray büyüklüğünde bir kent konağının avlusu ve salonları yer alıyor. Kentin alt kısmına büyük Roma İmparatorluk Hamamı hakim. Antin soğukluk salonu, havuzları, ılıklık ve sıcaklık salonları korunmuş. Hamamın alt katı, kentin Aşağı Agora'sına (meydanı) açılıyor. Aşağı Agora etrafında, agora çeşmesi ve daha üst kotta Apollo Klarios Tapınağı ve Hadrian Çeşmesi kalıntıları yer alıyor. Yukarı kentte, Yukarı Agora etrafındaki pek çok anıt açığa çıkarılmış ve onarılarak ayağa kaldırılmış. Burada suları çağlayan muhteşem Antoninler Çeşmesi, agoranın dört köşesinde yüksek onursal sütunlar, kent konseyi binası, kilise ve dans eden kızlar kabartmaları ile tanınan Heroon görülebilir. Özellikle Antoninler Çeşmesi'nin bulunduğu meydana girdiğinizde kendinizi bir anda Roma döneminde buluyorsunuz. Çok iyi korunarak günümüze kadar gelmiş olan Sagalassos zamanda yolculuk imkânı sunuyor.

Antik eşkiyaların kalesi

Burdur'un Bucak ilçesine bağlı Kremna, adını Yunanca 'uçurum' anlamına gelen 'kennos' kelimesinden alıyor. Aksu Vadisi'nde tepe üzerine Psidialılar tarafından kurulan kent tam bir kartal yuvasını andırıyor. Kremna'da bilinen en eski yerleşik halk Solymoslular. Kent MÖ

Sagalassos'a sanatçı desteği

Geziye davetli sanatçıların, gördüklerinden etkilenerek yaptıkları eserlerinden oluşan 'Sagalassos İçin' sergisi geçen perşembe Şişli'deki Bozlu Art Project Mongeri Binası'nda açıldı. Yayımlarından elde edilecek gelir Sagalassos Vakfı aracılığı ile antik kentin Roma hamamının ayağa kaldırılması için kullanılacak. Sergiyi 31 Ağustos'a kadar gezebilirsiniz.

6. yy.'da Lidyalıların, MÖ 546'da Pers İmparatorluğu'nun, MÖ 330'da Büyük İskender'in hakimiyetine geçmiş, Roma İmparatorluğu zamanında Kremna bir ara eşkiyaların kalesi haline gelmiş. Hatta bu dönemde Roma İmparatoru Probus (MS 276-282) kenti kendine üs yapan eşkiya Lydius'a karşı iki yıl süren bir kuşatma yapmış. Kazanan Probus'un komutanları olmuş. Kremna konumu gereği fotoğraf meraklılarının da ilgisini çekecektir.

Medusa ve gladyatörlerle buluşma

Gladyatörlerle meşhur Medusa mozaiği ile ünlü Kibyra ise Burdur'un Gölhisar Ovası'na biten tepeler üzerinde 2 bin 300 yıllık bir antik kent. Kibyra ziyaretçileri Roma ve Bizans mimarisi geleneği ile yapılmış 10 bin kişilik stadyumu ile karşılıyor ziyaretçileri. Stadyumun halen sağlam tribünlerine oturduğunuzda vahşi hayvanlarla mücadele eden gladyatör görüntüleri gözünüzde canlanabilir. **Burdur Müzesi'nde** sergilenen gladyatör frizlerinin bu canlanmada etkisi olduğunu unutmayın. Orkestra bölümü dünyada bir benzerinin daha olmadığı Medusa mozaiği ile kaplı odeonu (müzik evi), Geç Roma hamamı, agoraları, anacaddesi, 9 bin kişilik devasa tiyatrosu, yer-altı oda mezarları ile döneminin en ileri uygarlık merkezlerinden biri. Mitolojide "Gözlerine bakan kötü niyetli kişileri tasma ceviridine" inanılan Medusa'yı tasvir eden 'Opus Sectile' tekniği ile renkli mermerlerden inşa edilen mozağin dünyada benzeri bulunmuyor. Medusa mozaiği, ağustos ayının sonuna kadar ziyaret edilebiliyor.